

B Ø S S E B E V I D S T H E D

"VI UNDERTRYKKER OS SELV, FORDI VI LÆRTE AT AFSKY HOMOSEKSUALITET, FØREND DET BLEV NØDVENDIGT AT ERKENDE VORES EGEN HOMOSEKSUALITET. SOM BØRN OG UNGE HAR VI ALDRIG HØRT NOGET GODT OM BØSSETILVÆRELSEN. VI HAR KUN HØRT BØSSER OMTALT MED SPOT, AFSKY OG MEDLIDENHED. BØSSER ER LIGESOM GØGEUNGER VOKSET OP I FREMMEDE HETEROSEKSUELLE REDER, OG OSSE HJEMME VAR BUDSKABET DET SAMME. NÅR VI ALDRIG HAR MØDT POSITIVE HOLDNINGER TIL HOMOSEKSUALITET, HAR VI UUNDGÅELIGT ANTAGET NEGATIVE HOLDNINGER - OG DET ER FRA DISSE NEGATIVE HOLDNINGER ALLE VORES NORMER STAMMER"

(FRA HODGES & HUTTER: HÆNGENDE BØSSER. HOMOSEKSUEL SELVUNDERTRYKKELSE, LONDON 1974)

Den bevidsthed, vi alle har om, hvem vi selv er, vil altid være et kulturprodukt. Den er først og fremmest noget, vi har indlært i barndommen og skoletiden. Så viser det sig, at vi ikke er det, vi er indoktrineret til være, at vi er noget andet, end det vi troede. Ikke noget, der er så fantastisk anderledes, men noget som i vores kultur anses for at være meget uheldigt - og vi kan nemt komme til at hade os selv for det.

De fleste af os har manglet forbilleder i vores opvækst, som vi kunne bruge. Mange er blevet skræmt fra vid og sans af det stereotype billede af en bøsse: en feminin skrigende fisselette ("Sådan er jeg i hvert fald/heldigvis ikke"). Og ofte har vi uden omtanke accepteret, at det er noget meget dårligt at overskride de traditionelle kønsgrænser - i hvert fald så tydeligt, at de kan ses.

Det er meget vanskeligt at leve på en tilfredsstillende måde, hvis man accepterer heteroernes traditionelle forestilling om, hvad vi (bøsser) er: perverse, syge, sygeligt feminine, børnelokkere, kunstneriske og usynlige samt damefrisører, dekoratører, ekspedienter og promiskuøse.

Vi står over for den helt konkrete opgave at udforme og kommunikere et sandfærdigt og positivt billede af bøsse-tilværelsen - dvs af os selv. Det er ikke mindst vigtigt af hensyn til nye bøsser, som naturligvis famler sig frem og har svært ved at finde ud af, hvordan de skal leve deres tilværelse som bøsser. Og vi er i høj grad selv

herrer over, hvad vi vil være.

Bøssebevidsthed forudsætter først og fremmest, at vi gør op med det homoseksuelle selvhad - at vi holder op med at gøre de andres beskidte arbejde. Det kan vi selv gøre. Forudsætningen og belønningen er solidaritet og fællesskab.

Bøssebevægelsens største aktiv er oplevelsen og bekræftelsen af den fælles identitet, som er forudsætningen for et virkeligt fællesskab. At være åben bøsse og sige: "Jeg er bøsse !" er ikke alene ærligt og sandfærdigt, men indeholder også et element af selv-definition. Det negativt ladede ord vendes mod heteroerne i stolt selvbekræftelse. Bekræftelsen af bøsseidentitet fører os sammen og medvirker til at skabe samhold og enhed med andre, der har samme identitet. Det er klart en fordel for tilfredsstillelsen af vores seksuelle og sociale behov, men det betyder også, at vi i fællesskab kan dele de livserfaringer og sociale erfaringer, som vi ikke deler med heteroer. De fælles erfaringer er vigtige for vores selvforståelse, når vi skal overvinde hetero-samfundets fordomme og fortielser. Og de er vigtige for vores indbyrdes solidaritet og erkendelse af at være mange og ikke så isolerede, som vi gøres til. Dette fører naturligt til opdagelsen af en bøssekultur og en bøsehistorie, til udvikling af bøsemedier, international kommunikation mellem bøsser og måske allervigtigst - til handling mod dem, som undertrykker os. Prisen for at undertrykke sin identitet er høj. Vi kender alle i et eller andet omfang tilværelsen som skjult bøsse, og den er afskyelig.

Har vi overhovedet en særlig bøsseidentitet ?

Sammenstillers man de elementer, som er særegne for bøssekulturen, vil man kunne lave en liste, der kan placeres i den bås sociologer bruger, når de taler om de brændmærkedes og undertryktes symptomer: selv-nedvurdering, selvironi, evner for komediespil, tilpasning og underdanighed. Den slags er der ingen grund til at opmuntre. Vi behøver kun at opføre os som ofre, så længe vi selv vælger at være ofre.

Samfundet har defineret os sådan, at homoseksualitet bliver en vedvarende del af vores liv, og vi opfatter derfor - naturligvis - alt ud fra vores homoseksualitet. Dette fører ofte til, at heteroer opfatter os som bøssechauvinister, der tror, at der er noget i homoseksualiteten, som i sig selv gør den overlegen. Sagen er imidlertid, at vores kultur og sprog er indrettet til fordel for heteroerne dominerende stilling, og ethvert forsøg på at rette op på det, bliver opfattet som et forsøg på at skabe et nyt magtforhold, en ny ober-/underordnelse. Men vores undertrykkelse har gjort os forskellige fra andre mennesker, og dette

har både sine stærke og sine svage sider. "At være nigger", skrev Paul Goodman, der var en hvid bøsse og anarkist, "inspirerer mig til at søge en mere elementær form for menneskelighed, vildere, mere ustruktureret og mere varieret - en menneskelighed, hvor folk føler for hinanden og er opmærksomme på andres sorg. Det vil sige, at min tilstand giver min anarkisme, utopianisme og ghandianisme mere energi. Osse i dette parti er der sorte."

Vores følelse af at være anderledes - defineret af De Andre som seksuelt anderledes - sætter os istand til at se det seksuelle indhold af meget i tilværelsen, som ellers ikke er tydeligt, og til en vis grad at overvinde undertrykkelsen af vores seksuelle og erotiske følelser. Vi kan lære andre noget om accepten af den del af os alle, som er seksuel - et nødvendigt led i overvindelsen af den undertrykkelse og angst, som vi alle lever under. - En af de stærke sider af bøssebevægelsen er, at fordi det drejer sig om bekræftelsen af seksualitet, medfører det også en bekræftelse af erotik og leg - en vigtig modvægt mod de fleste politiske gruppers humørforladte form. På grund af selve sit væsen er bøssebevægelsen i modsætning til andre bevægelser beskyttet mod overdreven selvhøjtidelig puritanisme (håber vi da).

Indtil videre kan samfundet ikke tilbyde os mere end tolerance, og det er ikke nok. Vi ønsker og forudser bortvisnen af forskellen mellem homoseksualitet og heteroseksualitet (selv om det for tiden er utopisk), og det vil nok ske, før staten visner bort, ja det er nok en nødvendig forudsætning herfor. Men indtil videre vil homoseksuel selvbekræftelse og bøssekultur: "Det er smukt at være vulgær!" kunne overhale samfundets evner til at være tolerante og fjerne deres egen brændemærkning.

Måske vil det særegne ved den homoseksuelle stil forsvinde, efterhånden som det bliver mere acceptabelt at nære liderlige og kærlige følelser for samme køn: jo mindre vi undertrykkes, jo færre symptomer på undertrykkelse. Og vores succes kan føre til netop den kulturelle integration, som vi protesterer imod. Altså hvis vi kun adskiller os fra heteroerne ved graden af den undertrykkelse, vi udsættes for. Vi kan ikke på forhånd være sikre på, at der er andet end forskel i grad mellem os og heteroerne. Men er der en forskel i art? Vi har ikke (endnu) nogen veldefineret kultur med sin egen historie, og vi er kun lige begyndt at opdage vores egen historie. Men hvad med grønlændere, christianitter eller amerikanske negere - kan deres kultur reduceres til symptomer på undertrykkelse. Mange homoseksuelle vil sikkert hævde, at bortset fra seksuel orientering er vi ligesom heteroerne (syddanskerne, danskerne, hvide). Det er selvføl-

gelig et spørgsmål, om denne sammenligning holder, men vi bliver nødt til at diskutere og undersøge, om vi har andre kvaliteter end de undertrykte symptomer til forskel fra heteroerne. Og i hvert fald er der ingen grund til, at vi slutter os til er kultur, der er i forfald (det ville være virkeligt dekadent) - så hellere finde sammen med andre undertrykte folk og grupper og bygge noget nyt. Vi har brug for de rettigheder, vi har fået tilstået af heteroerne, men det er ikke nok. Til at skabe vores egen identitet og vores eget fællesskab har vi osse brug for vores egen radikale tænkning og handlekraft. Den amerikanske historiker Martin Duberman har sagt: "Vi må overveje, om vores særlige erfaring kan bruges til nogle grundliggende nye definitioner af køn, kønsroller, seksuel adfærd, relationer mellem mennesker. Ved vi noget, som hetero-kulturen ikke ved om, hvordan mænd og kvinder kunne forholde sig til hinanden? Om den rige oplevelse, det er at kaste de standardiserede kønsroller overbord - i og uden for sengen? Om glæderne og problemerne ved at leve og bo alene? Om fornøjelserne og risikoen ved seksuel variation? Om de mange seksuelle identiteter, vi selv har i os? Om sammenhængen - eller den manglende sammenhæng mellem erotisk drift og kammeratligt samliv? Om den måde, hvorpå man må skelne mellem "kærlighed", "hengivenhed", "liderlighed", "sex" og "ven-skab"? Det tror jeg, vi gør. Og jeg tror, vi skal til at gøre opmærksom på det."

Bøsseidentitetens dilemma

Men bøsseidentiteten medfører naturligvis et dilemma. Bøssebevægelsens understregning af bøsseidentitet, bøsestolthed og bøssekamp modsiges ofte på det personlige plan af det større perspektiv i kampen for alles frigørelse. Sådan kan det ihvert fald nemt opleves. På den ene side ønsker vi at bekræfte de bredere sammenhænge, f.eks. ved at arbejde i et politisk parti. På den anden side har vi gode grunde til at fastholde og insistere på, at vi er anderledes. En total homoseksuel livsstil og 100% bøssebevægelses-mentalitet kan placere os i en meget lille kasse og isolere os fra helheden i menneskelig, social og politisk erfaring. Opfattelsen af bøssebevægelsen som en "sag" bliver let til et "korstog" med "missionærer" og "professionelle bøsser". Det er sikkert en af årsagerne til, at Bøssernes Befrielses Front og andre homoseksuelle grupper ikke har så mange åbne og bevidste aktivister, som der er brug for. Måske ville der være flere, hvis de kunne føle, at deres identitet forblev en helhed, som ikke overvældedes af etiketten: "bøsse".

(Mange af ovenstående betragtninger og vendinger skylder jeg inspiration og citat fra Dennis Altman: *Homosexual Oppression & Liberation* og Allan Youngs forskellige artikler. Wilhelm.)